

לישראל	ההגנה	צבא
צה"ל	דובר	חטיבת
המידע	חופש	תא
073-3862229		טל':
תשפ"א	שבט	כ"ו
2021	פברואר	08

לכבוד

עו"ד אלעד מן

יועמ"ש עמותת "הצלחה"

שלום רב,

הנדון: בקשת חופש מידע בעניין הוועדה לבחינת הענקת אות מערכה לתקופת הלחימה של צה"ל בלבנון

שלך: מיום 4 בנובמבר 2020

1. בקשתך שבסמך הועברה לבחינת הגורמים הרלוונטיים בצה"ל. לאחר קבלת התייחסותם, הריני מתכבד להשיבך.
2. בפנייתך שבסמך ביקשת לקבל את כתב המינוי של הוועדה לבחינת הענקת אות מערכה לתקופת הלחימה של צה"ל בלבנון; את פירוט שמות חברי הוועדה והצוות המסייע להם; את הסדרי ניגוד העניינים שנחתמו; את לוחות הזמנים; את פירוט הדיונים, לרבות הפרוטוקולים וסיכומי הדיונים; את פירוט הגורמים שהופיעו לפני הוועדה; את העמדות וחוות הדעת שהוגשו; ואת דו"ח המסקנות המלא.
3. נבהיר כי הסמכות לקביעת אותות לציון השתתפות של חיילים במלחמה, במערכה או בקרב, ולקביעת הזכאים לקבלתם, נתונה לשר הביטחון באישור הממשלה. זאת, בהתאם להוראות סעיף 7 לחוק העיטורים בצבא ההגנה לישראל, התש"ל-1970.
4. על רקע מספר פניות ובקשות שהובאו לפני הרמטכ"ל, רב-אלוף אביב כוכבי, בעניין הענקת אות מערכה למי שנטל חלק בלחימה של צה"ל בלבנון, מינה הרמטכ"ל ועדה אשר תגבש עמדה מוצעת בעניין זה, טרם הבאתה לפניו ובמעלה הדרך גם לפני הגורם המוסמך לקבל את ההחלטה – שר הביטחון.
5. הוועדה, שחבריה הם קצינים בצה"ל (חלקם בשירות סדיר וחלקם במילואים) פעלה כוועדה פנימית, שתפקידה לגבש המלצה לעמדה עבור הרמטכ"ל. משכך, אין לצה"ל חובה למסור מידע לגבי דיונים אלו. זאת, בהתאם להוראות סעיף 9(ב)(4) לחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 (להלן: "החוק").

6. לפנים משורת הדין, הוחלט למסור לך את המידע הבא:

א. כתב המינוי של הוועדה, המונה את חבריה (מצ"ב כנספח).

ב. מועדי הדיונים:

1. הדיון הראשון נערך ביום 15 ביולי 2020. בדיון הוצגו הרקע והסוגיות שידונו, וניתנה התייחסות ראשונית של המשתתפים.

2. הדיון השני נערך ביום 26 ביולי 2020. בדיון הוצגו בפני הוועדה עמדות של גורמים שונים ומגוונים שיש להם נגיעה לתקופת הלחימה של צה"ל בלבנון.

3. הדיון השלישי נערך ביום 4 באוגוסט 2020. בדיון נבחנו השיקולים למתן אות המערכה וקריטריונים אפשריים.

4. ביום 13 באוגוסט 2020 נערך מפגש מסכם.

ג. לפני הוועדה הופיעו סגן ראש שירות הביטחון הכללי, ראש מחלקת היסטוריה בצה"ל ואזרחים ששיתפו בסיפורם האישי.

ד. חברי הוועדה לא חתמו על הסדר ניגוד עניינים, ואף לא נמצא צורך בכך.

7. נציין, כי עיקרי המלצות הוועדה פורסמו לציבור באמצעות הודעת דובר צה"ל, הזמינה לעיון הציבור באתר צה"ל במרשתת¹.

8. למעלה מן הצורך, נבקש להביא לידיעתך כי בסיכום הרמטכ"ל נקבע כי הוא מאמץ את המלצות הוועדה להעניק אות מערכה לתקופת הלחימה של צה"ל בלבנון. הרמטכ"ל הדגיש כי זהו צעד חשוב וערכי, המבטא הוקרה עמוקה לשירותם של דורות רבים אשר הגנו על גבולה הצפוני של המדינה ואזרחיה. להוקרה זו חשיבות רבה גם ברמה הלאומית, שכן היא מחדדת ומבליטה ערכים ורוח שלעיתים נדחקים לקרן זוית בהמולת היום-יום.

9. בנוסף, הרמטכ"ל אישר את המלצת הוועדה לערוך אבחנה בין ההגדרות של "מלחמה", "מערכה" ו"מבצע" שתשמש כבסיס להענקת אותות הוקרה בעתיד:

א. **מלחמה:** עימות צבאי לאומי, שהוכרז בהחלטת ממשלה כמלחמה, שבו מגויסים כלל המשאבים המדינתיים לטובת המאמץ הצבאי. המלחמה מתאפיינת בכך

¹ בקישור-

<https://www.idf.il/%D7%90%D7%AA%D7%A8%D7%99%D7%9D/%D7%97%D7%98%D7%99%D7%91%D7%AA-%D7%92%D7%95%D7%9C%D7%A0%D7%99/2020/%D7%94%D7%A2%D7%A0%D7%A7%D7%AA-%D7%90%D7%95%D7%AA-%D7%9E%D7%A2%D7%A8%D7%9B%D7%94-%D7%9C%D7%AA%D7%A7%D7%95%D7%A4%D7%AA-%D7%94%D7%9C%D7%97%D7%99%D7%9E%D7%94-%D7%A9%D7%9C-%D7%A6%D7%94%D7%9C-%D7%91%D7%9C%D7%91%D7%A0%D7%95%D7%9F>

בלמ"ס

שלכל אורכה היא מתנהלת בעוצמה גבוהה, ננקט גיוס מלא כוחות המילואים (או של מרביתם), וכל הזרועות והחילות נמצאים במצב כוננות גבוה.

ב. **מערכה:** עימות צבאי שעשוי להתמשך (אף שנים) בעצימות משתנה בזירה אחת לתכלית אסטרטגית מוגדרת. בלחימה משתתפים חלק מהחילות ומהזרועות בהרכב שמשפיע במידה מועטה על הפעילות השגרתית של כלל צה"ל. מערכה נמשכת זמן רב, אך ניתן לתחמה בזמן מוגדר.

ג. **מבצע:** מהלך התקפי שנמשך זמן קצר (עד מספר שבועות) בעצימות גבוהה, הכולל גיוס מילואים מוגבל.

10. עוד קבע הרמטכ"ל, כי חלוקת האות תיעשה עד ליום הזיכרון תשפ"א, תוך הקפדה על הענקה אישית מכובדת למשפחות החללים. האות יוענק רק למשרתים שלקחו חלק במערכה, בלחימה, או במאמץ הנלווה ללחימה. אופן חלוקת אות המערכה למשפחות השכולות יוגדר על ידי מפקדי צה"ל וכן תיבחן היכולת לביצוע הענקה אישית לנכי צה"ל, במקרים מסוימים.

11. בנוסף, הרמטכ"ל קיבל את המלצת הוועדה לשינוי הכיתוב על מצבות הנופלים ואת ההמלצה לקיים טקס מרכזי, בו ינכחו כל מי שלקח חלק במערכה ועודנו משרת היום בצה"ל. לצד זאת, הרמטכ"ל הנחה להסדיר את מסכת הטקסים הנוספים בצה"ל (סדיר ומילואים) ומחוצה לו, שיש לקיים.

12. הרמטכ"ל הנחה לקדם חקיקה עבור חלוקת האות לשתי אוכלוסיות מרכזיות, אזרחים עובדי צה"ל ולוחמי צד"ל. במידה ותהליך החקיקה יתארך, תידרש מציאת פתרון ביניים שיאפשר את הבעת הערכה לאוכלוסיות אלה.

13. עוד, הרמטכ"ל הנחה למסד מנגנון זמין לפניית אזרחים המאפשר להגיש בקשות, ללא בירוקרטיה, למי שלא קיבל את אות המערכה ומעוניין לערער על כך.

בברכה,

תא"ל הדי זילברמן
דובר צה"ל והממונה על חופש המידע בצה"ל

לוט: כתב המינוי של הוועדה.